

مرکز مطالعات استراتژیک و منطوقی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحليل هفته

شماره: ۱۷۳ (از ۶ الی ۱۳ سنبله ۱۳۹۵ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی و اقتصادی هفته وار است که به زبان های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطوقی تهیه و نشر می گردد، تا نهادهای سیاست گذار و پالیسی ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می خوانید:

- مقدمه ۲

د امریکا-هند نږدې کېدونکې اړیکې او پر سیمه یې اغېزې

- په سیمه کې وروستي جیو-پولیتیک تحولات ۴
- د امریکا او هند نږدې کېدونکې اړیکې ۵
- په سیمه کې راتلونکې وضعیت او افغانستان ۷

حکومت وحدت ملی و روابط ایران و افغانستان

- پیشینه روابط تهران-کابل ۹
- روابط تهران-کابل پس از حکومت وحدت ملی ۹
- سفر وزیر خارجه افغانستان به ایران ۱۰
- چالش ها و فرصت های روابط کابل با تهران ۱۱

مقدمه

په ۲۰۱۵ او ۲۰۱۶ کلونو کې د افغانستان گاونډي او سيمه ييز هېوادونه، د يو شمېر جيو-پوليتيکو تحولاتو شاهد وو. د هند او امريکا اړيکې د نږدې کېدو په لور روانې دي او ورسره هم مهاله بيا د چين-هند او هند-پاکستان اړيکې د خرابېدو په لور روانې دي. تېره اوونۍ د امريکا او هند ترمنځ يو نظامي هوکړه ليک لاسليک شو، خو په بل اړخ کې بيا تېره مياشت د امريکا او چين پر اړيکو د سوېلي سمندرگي قضیې نور هم منفي سيوري وغورځوله. د دې اوونۍ تحليل په لومړۍ برخه کې د همدغو سيمه ييزو جيو-پوليتيکو تحولاتو او په سيمه کې د احتمالي راتلونکي وضعيت په اړه شننه لولۍ.

د تحليل په دويمه برخه کې تهران ته د افغانستان د بهرنيو چارو وزير صلاح الدين رباني د تېرې اوونۍ سفر او دواړو هېوادونو د اړيکو په اړه لولۍ. د ملي وحدت حکومت له جوړېدو وروسته ايران او افغانستان نسبتا بې اړيکې لرلې. د ايران-افغانستان-هند ترمنځ د چاپهار تړون لاسليک شو او د دواړو هېوادونو ترمنځ د لوړپوړو چارواکو د سفرونو شاهد وو؛ خو ترڅنگ يې يو شمېر عوامل داسې هم شته دي، چې دغه دوه اړخيزې اړيکې ننگوي. ځکه نو دا پوښتنه مطرح ده، چې د دغو دوه اړخيزو اړيکو پر وړاندې کومې ننگونې او فرصتونه شته دي؟ په دې گڼه کې پر همدغو موضوعاتو د ستراتېژيکو او سيمه ييزو څېړنو مرکز د اوونيز تحليل د څانگې، شنې او څېړنې لولۍ.

د امریکا-هند نږدې کېدونکې اړیکې او پر سیمه یې اغېزې

تېره اوونۍ د امریکا او هند د دفاع وزیرانو په واشنګټن کې نظامي-لوجستيکي هوکړه لیک لاسلیک کړ. دغه راز د امریکا د بهرنیو چارو وزیر جان کیري هم په یوه رسمي سفر هند ته ولاړ او هلته یې د هند له لوړ پوړو چارواکو سره ولیدل.

د امریکا او هند نظامي-لوجستيکي هوکړه لیک لاسلیک کول او هند ته د امریکا د بهرنیو چارو وزیر سفر داسې مهال ترسره کېږي، چې په سیمه کې د چین-هند او هند-پاکستان ترمنځ اړیکې نورې هم د خرابېدو په لور روانې دي.

دا چې په ۲۰۱۶ کال کې په سیمه کې څه بدلونونه رامنځته شول، د هند او امریکا اړیکې په کوم لوري روانې دي او د هند او امریکا د وروستي نظامي هوکړه لیک اغېزې به پر سیمه څه وي؟ هغه موضوعات دي، چې دلته پرې شننه کوو.

په سیمه کې وروستی جیو-پولیتیک تحولات

له ۲۰۱۵ کال راهیسې د افغانستان په ګاونډ او سیمه کې ژور بدلونونه رامنځته شول؛ د بېلګې په ډول ایران له ۵+۱ هېوادونو سره د خپل اتومي پروګرام پر سر موافقه وکړه، چې له مخې به یې ایران خپل اتومي پروګرام بندوي او په بدل کې به له ایران څخه اقتصادي بندیزونه لرې کېږي. دغې موافقې بیا پر ایران باندې په اقتصادي ډګر کې مثبت تاثیر وکړ او نه یوازې دا چې د ایران کنگال شوې ۱۱۵ ملیارده ډالره شتمني بېرته ورکړل شوه، بلکې دغه تړون نورو هېوادونو ته هم لاره پرانیسته، خو له ایران سره د سوداګرۍ او اقتصاد په برخو کې همکاري او یا هلته پانګونه وکړي.

دغه راز په ۲۰۱۵ کال کې د چین ولسمشر "شي جن پېنگ" پاکستان ته په یوه رسمي سفر ولاړ او هلته یې د چین-پاکستان اقتصادي حوزه پرانیستله. چین به په دغه اقتصادي حوزه کې د ترانسپورت، ترانزیت او انرژۍ په برخو کې تر ۴۶ ملیارده ډالرو پورې پانګونه وکړي. دا چې دغه اقتصادي حوزه به د «کشمیر» له یو شمېر سیمو تېرېږي، هند یې له همدې کبله مخالفت کوي.

دغه راز په سیمه کې له ایران څخه د بندیزونو له لرې کېدو وروسته، د افغانستان-ایران-هند ترمنځ د چابهار ترانزیتی او تجارتي تړون لاسلیک شو، چې له مخې به یې دواړه افغانستان او هند د پاکستان د لارې پر ځای د بدیلې لارې په توګه له چابهار څخه ګټه پورته کړي او په دې توګه به د پاکستان د فشار دغه اېزار ته د پای ټکی کېښودل شي. ترڅنګ به یې هند د افغانستان له لارې ځان منځني ختیځ ته هم ورسوي.

د ۲۰۱۶ کال په اپرېل میاشت کې چین په ملګرو ملتونو کې د هند د هغه قرارداد په لاره کې خنډ واقع شو، چې له مخې یې شونې وه، د جیش محمد مشر مسعود اظهر د یوه "ترهګر" په توګه وپېژندل شي او د ملګرو ملتونو په تور لېست کې شامل شي. دغه راز د همدغه کال په جولای میاشت کې هند له ډېرو هڅو او خوځنده ډیپلوماسۍ سره سره ونه توانېد، چې په NSG (Nuclear Suppliers Group) یا د اتوم تامینوونکو ډله کې غړیتوب واخلي. هند په دې برخه کې چین تورناوه، چې د غړیتوب په لاره کې یې تر ټولو زیات خنډ جوړ کړی او چین بیا په دې اند و، چې د دغې ډلې د قانون له مخې، هر هغه هېواد چې NPT (Nuclear Non-Proliferation Treaty) یا د اتومي وسلو د پراختیا د مخنیوي تړون یې نه وي لاسلیک کړی، د دې ډلې غړیتوب نه شي ترلاسه کولی او هند باید لومړی دغه تړون لاسلیک کړي. وروسته بیا هند هم د همدغو دوو

لاملونو له کبله، د چین د دوو پروژو (یو کمربند؛ یوه کرښه او د چین-پاکستان اقتصادي حوزې) پرضد په ښکاره توګه څرګندونې وکړې.

په بل اړخ کې له وروستيو څو میاشتو راهیسې د هند-پاکستان او هند-چین ترمنځ اړیکې هم د ترینګلتیا په لور روانې دي. د روان میلادي کال (۲۰۱۶) په جولای میاشت کې په هندي کشمیر کې د حزب المجاهدین ډلې د قوماندان "برهان واني" له وژل کېدو سره نه یوازې دا چې په هندي کشمیر کې حالات خراب شول، بلکې د ډهلي-اسلامآباد ترمنځ د کشمیر او د برهان واني د وژل کېدو پر سر اړیکې نورې هم خرابې شوې (د برهان واني له وژل کېدو وروسته په کشمیر کې ګرځندیز ولګېده، د کشمیر د آل پارټیز حریت کنفرانس "APHC" ډلې مشران یې ونیول او په بېلابېلو لاریونونو کې تر ۷۰ کسانو پورې ووژل شول او له زرو څخه زیات ټپیان شول). د برهان واني د وژل کېدو په غبرګون کې د پاکستان لومړي وزیر نوازشریف وویل، چې ده «ټکان» وخور او په خپلو خبرو کې یې هغه یو «شهید» وباله. د دې ترڅنګ پاکستان د برهان واني د وژل کېدلو قضیه په ملګرو ملتونو کې هم راپورته کړه. د پاکستان د دغو څرګندونو په غبرګون کې د هند بهرنیو چارو وزارت اسلامآباد د ترهګرو پر «ستاینې» تورن کړ. د دې ترڅنګ د هند لومړي وزیر نرېندرا مودي د هند د خپلواکۍ په ورځ، د کشمیر د وروستيو پېښو په غبرګون کې د بلوچستان موضوع راپورته کړه او په دې توګه یې پاکستان له خوږ ګوتې ونيوه.

د امریکا او هند نږدې کېدونکې اړیکې

د امریکا ولسمشر بارک اوباما په ۲۰۱۴ کال کې د آسیا د بیا متوازن کولو تګلاره اعلان کړه، چې یو شمېر چینایان بیا دغه تګلاره د چین حصار ګڼي؛ ځکه دوی د آسیا بیا متوازن کول د چین په مقابل کې د هند، جاپان او یو شمېر نورو هېوادونو راپورته کول ګڼي. د امریکا او هند ترمنځ د همدغې نوې تګلارې په رڼا کې سوداګریزې او دفاعي اړیکې هم ورځ تر بلې پیاوړې کېږي.

په بل اړخ کې په هند کې د نرېندرا مودي له واک ته رسېدو سره د امریکا او هند اړیکو نوی موج واخیست. نرېندرا مودي له ۲۰۱۴ کال راهیسې څلور ځله امریکا ته سفر کړی (دوه په نړیوالو کنفرانسونو کې برخه اخیستل او دوه نور بیا رسمي دولتي سفرونه وو). دغه راز د ۲۰۱۶ کال په جنورۍ کې بارک اوباما هم د نرېندرا مودي په غوښتنه د هند د جمهوریت ورځې په نمانځغونډه کې برخه واخیسته او په دې ډول اوباما د امریکا

لومړنی ولسمشر شو، چې په خپله ۸ کلنه دوره کې هند ته دوه ځله رسمي سفر کوي او د هند د جمهوریت ورځې د پریت یا رسم گذشت په مراسمو کې برخه اخلي.

تېره اوونۍ هم، په سیمه ییز سیاست کې یو نوی گام پورته شو او د هند د دفاع وزیر مانوهار پارېکار امریکا ته په یوه رسمي سفر ولاړ او هلته یې له خپل سیال ایشتن کارتېر سره وکتل. په ۲۰۱۶ کال کې امریکا ته دا د هند د دفاع وزیر دویم سفر دی او په مجموع کې یې په ۲۰۱۶ کال کې د امریکا له دفاع وزیر سره شپږمه کتنه ده. د وروستي پرمهال هند او امریکا نظامي-لوجستیکي جنجالي تړون، چې د هند دننه له مخالفونو سره مخ و، لاسلیک کړ. د دغه تړون له مخې به دواړه هېوادونه د یو بل له هوا، اوبو او ځمکې څخه د اړتیا په وخت کې گټه واخلي؛ خو بیا هم د امریکا دفاع وزیر، په هند کې دننه د مخالفونو کرارولو او د سیمې د هېوادونو د اندېښنو کمولو په موخه، په گډ مطبوعاتي کنفرانس کې وویل چې «د دغه تړون معنا دا نه ده، چې موږ به د یو بل په هېوادونو کې پوځي اډې ترلاسه کوو.»

له بلې خوا تېره اوونۍ د امریکا د بهرنیو چارو وزیر جان کیري هم هند ته په خپل څلورم رسمي سفر ولاړ او هلته یې د هند له لومړي وزیر، د هند د ملي امنیت له سلاکار وزیر او د هند د بهرنیو چارو له وزیرې سره وکتل. په دغو ناستو کې څلور مهمې خبرې وشوې:

لومړی؛ د امریکا او هند دوه اړخیزې اړیکې به نورې هم پیاوړې شي. د امریکا د بهرنیو چارو وزیر په اند، باید دوه اړخیزه سوداګري ۵۰۰ ملیارد ډالرو ته ورسېږي او امریکا به په راتلونکي کال کې د اتوم تامینونکو په ډله کې د هند د غړیتوب په تړاو هلې ځلې وکړي.

دویم؛ امریکا یو ځل بیا د بنو او بدو "ترهګرو" توپیر ونه مانه او جان کیري په خپلو خبرو کې وویل: «ترهګر، ترهګر دي!» (د نوموړي اشاره پاکستان ته وه، چې پاکستان باید د لشکر طیبه، جیش محمد او افغان طالبانو په تړاو هم جدي گامونه پورته کړي).

درېیم؛ په سوېل سمندرګي کې پر آزادي سوداګرۍ او تګ راتګ ټینګار، چې دا هم د چین د سوېل سمندرګي قضیې د وروستیو پېښو په غبرګون کې ده.

څلورم؛ د افغانستان په تړاو د افغانستان-امریکا-هند درې اړخیزې خبرې اترې بیا پیلول.

په سیمه کې راتلونکی وضعیت او افغانستان

د وروستی اوونۍ پېښې به دواړو چین او پاکستان په دقت سره څارلې وي؛ ځکه هند ته د جان کیري د سفر پر مهال ویل شوې جملې تر ډېره پاکستان ته متوجه وې او د امریکا او هند له نظامي-لوجستيکي تړون څخه به چین تر ډېره اندېښمن وي. ځکه دغه تړون داسې مهال لاسلیک کېږي، چې د چین په سوېل سمندرګي کې د امریکا او چین اړیکې خرابې دي.

د امریکا او هند ترمنځ دغه دفاعي تړون او هند ته د امریکا د بهرنیو چارو وزیر سفر داسې مهال کېږي، چې په سیمه کې د ډهلي-اسلامآباد او ډهلي-بیجینگ اړیکې په خرابېدو دي. د وروستي یوه کال پېښې داسې څرګندوي، چې هند د امریکا په لور په چټکۍ سره روان دی او که له امریکا سره یې اړیکې همداسې په نږدې کېدو وي، نو شاید په راتلونکي کې به دا لومړی ځل شي، چې هند به پکې له خپل عنعنوي سیاست څخه مخ اړوي.

په بل اړخ کې افغانستان د هند مرستو او نظامي ملاتړ ته اړتیا لري. د بل هېواد د اندېښنو لپاره د هند په څېر ملګري هېواد سره اړیکې هم نه پرې کولای شي او نه یې هم محدودولای شي؛ خو په روانه سیمه ییزه لوبه کې، که د وروستی اوونۍ د پېښو موخه په سیمه کې د چین-پاکستان پر ضد د امریکا-هند اېتلاف وي، نو افغانستان باید پر خپل عنعنوي سیاست (ناپېلتوب) ودرېږي او باید د اېتلافونو برخه نه شي.

حکومت وحدت ملی و روابط ایران و افغانستان

صلاح الدین ربانی وزیر امور خارجه افغانستان در یک سفر دو روزه رسمی به تهران رفت. آقای ربانی در این سفر با همتای ایرانی خویش، رئیس مجلس، رئیس شورای امنیت ملی و برخی مقامات دیگر آن کشور ملاقات‌هایی داشت و روی مسایل مختلف سیاسی، امنیتی، اقتصادی و گسترش روابط دوجانبه بحث و تبادل نظر کردند.

سیاست خارجی حکومت وحدت ملی متفاوت‌تر از سیاست خارجی حکومت دوره ۱۳ ساله حامد کرزی بوده و این پرسش وجود دارد که روابط حکومت وحدت ملی با ایران از آغاز چگونه بوده است؟ پیشینه روابط دو کشور، روابط کابل-تهران در دو سال حکومت وحدت ملی و چالش‌های فراراه این روابط، مسائلی اند که در این تحلیل روی آن پرداخته شده است.

پیشینه روابط تهران-کابل

ایران و افغانستان با داشتن مرز مشترک ۹۵۰ کیلومتر و مشترکات دینی، فرهنگی و زبانی، دارای روابط دیرینه تاریخی و نسبتاً خوبی اند.

در اواخر دهه هفتاد میلادی هنگامی که شوروی‌ها به افغانستان لشکرکشی کردند، ایران یکی از نخستین کشورهایی بود که تهاجم نظامی روس‌ها به این کشور را تجاوز صریح و خلاف تمام اصول و پرنسیب‌های بین‌المللی خواند و آن را به شدت محکوم کرد و در عین زمان، دروازه‌های مرزی خود را به روی مهاجرین افغان گشود.

در پنج سال دوره حاکمیت طالبان، ایران از جبهه متحد شمال حمایت کرد و همزمان با حضور نظامی امریکا و ناتو در سال ۲۰۰۱ به افغانستان، روابط دو کشور همسایه بار دیگر به حالت عادی درآمد و رفت و آمدهای دیپلماتیک میان مقامات بلندپایه دو کشور آغاز شد. در این دوره، با وجود حضور نظامی امریکا در افغانستان، این دو کشور روابط عادی و خوبی داشتند.

روابط تهران-کابل پس از حکومت وحدت ملی

با وجود تفاوت‌هایی که میان دیدگاه‌های دو جناح سیاسی حکومت وحدت ملی افغانستان در قبال ایران دیده می‌شود، ولی در کل، حکومت وحدت ملی در طول دو سال گذشته تا حدی توانسته است، توازن لازم در سیاست خارجی کشور با ایران و رقبای منطقوی و بین‌المللی‌اش را بر پایه تعامل و همکاری‌های مشترک حفظ کنند.

تضعیف تدریجی روابط افغانستان با پاکستان و بی‌اعتمادی‌های سیاسی میان مقامات امنیتی و سیاسی دو کشور که کاهش چشمگیر در تجارت میان افغانستان و پاکستان را نیز به دنبال داشته است، باعث گردیده تا سطح تبادل کالا به گونه طبیعی میان ایران و افغانستان بالا برود؛ به همین دلیل، شاهد سفرهای متعدد سران و مقامات بلندرتبه حکومت وحدت ملی و رفت و آمدهای هیئت‌های دیپلماتیک میان کابل و تهران در دو سال گذشته هستیم.

در بخش توسعه مناسبات تجارتي-ترانزیتی میان دو کشور، حدود سه ماه پیش موافقت‌نامه سه جانبه توسعه بندر چابهار در تهران امضا گردید و یکی از مهم‌ترین گام‌های است که ایران، هند و افغانستان در راستای تقویت همکاری‌های مشترک اقتصادی منطقی برداشتند.

حضور بیش از دو میلیون مهاجر افغانستان در ایران یکی از مسایل مهم دیگر است که همواره میان حلقات دیپلماتیک دو کشور بحث برانگیز بوده است، اما در دو سال اخیر دیده می‌شود که ایران تلاش دارد تا حضور مهاجرین افغانستان در آن کشور را قانونمند بسازد و یا زمینه برگشت اختیاری آن‌ها به کشور شان را مساعد نماید.

سفر وزیر خارجه افغانستان به ایران

صلاح الدین ربانی وزیر امور خارجه افغانستان به تاریخ ۷ سنبله ۱۳۹۵ در رأس یک هیأت بلندپایه دولتی وارد تهران شد. هدف از این سفر بحث و گفتگو در برهه همکاری‌های دوجانبه در ابعاد مختلف به ویژه قاچاق مواد مخدر که ایران همواره از این ناحیه تشویش‌هایی داشته است، و گسترش همکاری‌های سیاسی و اقتصادی با همتای ایرانی و برخی دیگر از مقام‌های بلند پایه ایران گفته شده است.

آقای ربانی در ملاقات با جواد ظریف وزیر امور خارجه ایران اظهار داشته است که ایران در سیاست خارجی افغانستان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده و در سطح رهبری حکومت وحدت ملی افغانستان نیز برای گسترش همکاری‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی میان کابل و تهران و گفتگو پیرامون همه مسایل مطرح در روابط دوجانبه، اراده جدی سیاسی وجود دارد.

در این دیدار، همچنان پیرامون مسایل تجاری و ترانزیتی میان دو کشور، از جمله خط آهن خواف-هرات و همچنان مشکلات مهاجرین و محصلین افغان در ایران، گفتگوهای همه‌جانبه صورت گرفته و هر دو طرف بر همکاری در جهت کاهش مشکلات در این زمینه‌ها، تأکید کرده‌اند.¹

¹ وزارت امور خارجه افغانستان «ملاقات وزیر امور خارجه افغانستان و ایران»، تاریخ نشر: Aug 29, 2016، آن‌لاین:

<http://mfa.gov.af/fa/news/foreign-ministers-of-iran-and-afghanistan-meet>

وزیر امور خارجه افغانستان در دیدار با علی لاریجانی رئیس مجلس ایران، موضوع گسترش دیدارها و روابط میان مقامات و اعضای پارلمان‌های افغانستان و ایران جهت گسترش روابط دو کشور مطرح کرده و مورد توافق هر دو جانب قرار گرفته است.²

همچنان، آقای ربانی در دیدار با علی شمخانی رئیس شورای امنیت ملی ایران روی مسائل و تهدیدهای امنیتی گفتگو کرده و در این دیدار جانب ایرانی برای همکاری در مبارزه با گروه‌های مسلح مخالف حکومت، ابراز آمادگی کرده است.³

چالش‌ها و فرصت‌های روابط کابل با تهران

حضور نظامی ناتو به ویژه امریکا در افغانستان، نزدیک شدن روابط افغانستان با عربستان سعودی و پخش و نشر انگیزه‌های سیاسی متقابل در پیوند به رقابت‌ها میان ایران و سعودی یا شیعه و سنی، گسترش نفوذ گروه داعش در افغانستان و موضعگیری ایران در قبال طالبان، کشت و قاچاق مواد مخدر به خصوص در ولایات جنوب غربی کشور، مداخله ایران در مسایل داخلی افغانستان از طریق حمایت برخی احزاب و حلقه‌های سیاسی، اعزام مهاجرین افغانستان به جنگ سوریه و همچنان اعدام جوانان مهاجر افغان که برای کارهای شاقه به آن کشور پناه می‌برند، اخراج مهاجرین افغان خلاف توافقات دوجانبه و برخی مسایل دیگر، از جمله چالش‌هایی به شمار می‌روند که گاه‌گاهی بر روند دوستی میان دو کشور تأثیر منفی می‌گذارد.⁴

در اوایل حکومت وحدت ملی زمانی که عربستان سعودی از کشورهای اسلامی منجمله افغانستان خواست تا موقف شان را مبنی بر حمایت از آن کشور در پیوند به جنگ یمن اعلام نمایند، رییس جمهور غنی حمایت خود را از تصمیم ریاض مبنی بر جنگ علیه حوثی‌های یمن اعلام نمود، اما از سوی برخی شرکای سیاسی حکومت تحت فشار سیاسی قرار گرفت.

² وزارت امور خارجه افغانستان «ملاقات وزیر امور خارجه با رئیس مجلس شورای اسلامی ایران»، تاریخ نشر: Aug 28, 2016، آنلاین:

<http://mfa.gov.af/fa/news/foreign-minister-meet-with-speaker-of-iran-islamic-consulativ-assembly>

³ وزارت امور خارجه افغانستان «ملاقات وزیر امور خارجه با دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران»، تاریخ نشر: Aug 30, 2016، آنلاین:

<http://mfa.gov.af/fa/news/foreign-minister-meet-with-iran-head-of-national-security>

⁴ - فرصت‌ها و چالش‌ها پیش روی روابط ایران و افغانستان، مرکز مطالعات بین‌المللی صلح (IPSC).

گسترش چشمگیر نفوذ گروه داعش در ولایات مختلف افغانستان که مهار کردن آن توسط حکومت افغانستان خیلی دشوار به نظر می‌رسد و تمام دروازه‌های صلح و تفاهم نیز با این گروه بسته است، با در نظر داشت مبنای اندیشه سیاسی و طرز دیدگاه عقیدتی داعش به خصوص در قبال اهل تشیع، باعث تغییراتی در موضعگیری‌های ایران در قبال طالبان گردیده است و این امر نیز می‌تواند روابط دو کشور در آینده را به چالش بکشد.

اعزام جوانان کارگر افغان به جنگ سوریه از سوی سپاه پاسداران ایران با نشان دادن چراغ سبز اقامه دائمی در ایران و غیره که اخیراً از سوی نهادهای بین‌المللی گزارش شده است و تصویرهای نشر شده در صفحات اینترنتی و رسانه‌های معتبر بر اثبات این مدعا گواهی می‌دهد، می‌تواند یکی دیگر از چالش‌هایی باشد که بر روابط استراتژیک کابل و تهران سخت آسیب برساند.

گزارش‌ها می‌رساند که سپاه پاسداران ایران در کنار سایر نیروهایی که به سوریه اعزام می‌نماید، جوانان کارگر افغان را به جنگ سوریه تشویق نموده و بعد از آموزش‌های لازم نظامی به شهرهای سوریه می‌فرستد و در صورتی که کشته و یا زخمی شوند، آن‌ها را به ایران انتقال می‌دهند.^۵ براساس برخی تخمین‌ها، حدود ۱۰ تا ۱۲ هزار تبعه افغان در سوریه در کنار نیروهای بشارالاسد می‌جنگند. مقامات ایرانی نیز گفته است که شهروندان افغان به صورت دواطلبانه برای جنگ در سوریه حاضر شده‌اند.^۶ یکسال پیش سازمان دیدبان حقوق بشر گزارشی را نشر کرد که گویا ایران هزاران نفر از مهاجرین افغانستان را که به شکل غیر قانونی در آن کشور زندگی می‌کنند، به جنگ سوریه می‌فرستد و این امر از سوی نهادهای ذیربط دولت افغانستان نیز مورد پیگیری قرار گرفت.^۷

^۵- سهمیم کردن مهاجرین افغان در جنگ داخلی سوریه، VOA:

<http://www.darivoo.com/a/afghanistan-syria-civil-war/1916438.html>

^۶ اعزام افغان‌های شیعه به جنگ سوریه توسط ایران، VOA:

<http://www.darivoo.com/a/iran-sends-afghan-refugees-based-in-that-country-to-fight-alongside-asad-regime/3168951.html>

^۷- جنگ سوریه؛ افغان‌هایی که از ایران به جنگ سوریه فرستاده می‌شوند، بی بی سی:

http://www.bbc.com/persian/afghanistan/2016/04/160417_mar_immigration_afghan_syria_fariba

و همچنان: افغانستان اعزام افغان‌ها به سوریه توسط ایران را بررسی می‌کند، بی بی سی:

http://www.bbc.com/persian/afghanistan/2016/01/160130_k05_hrw_report_about_afghan_send_to_syria

با وجود چالش‌های فوق، هر دو کشور فرصت دارند تا از به وجود آمدن بی‌اعتمادی‌های سیاسی متقابل میان هم جلوگیری نمایند و روی زمینه‌های توسعه تبادلات کالا از طریق رفت و آمد هیئت‌های دیپلماتیک بیشتر کار کنند و زمینه‌های توسعه اقتصادی میان دو کشور را به خصوص از طریق بندر چابهار، فراهم نمایند.

پایان

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

شماره تماس دفتر: (+93) 784089590

ارتباط با مسئولین:

دکتور عبدالباقي امين، رئيس مركز مطالعات استراتژيك ومنطقوي: abdulbaqi123@hotmail.com (+93) 789316120

حكمت الله خُلاوند، مسؤول تحقيقات و نشرات: hekmat.zaland@gmail.com (+93) 775454048

يادآوری: لطفا نظرات و پيشنهادات خود را جهت بهبود مطالب اين نشریه به ما ارسال داريد.